

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

שם השיעור: **Dauids' Sons: Punishment, Repentance and Redemption** (שיעור מס' 185)

שם המרצה: יעל ציגלר (כתובת דוא"ל: yaelziegler@gmail.com)

1) Radak II Samuel 13:15

זזה המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש ההוא נעשית בביתו **זמה הבאה לידי חרב** לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך וכן בדבר אבשלום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה.

2) Abravanel II Sam. 13:1

ויהי אחרי כן. אחרי שסיפר הכתוב חטאת דוד בענין בת שבע ואוריה החתי, זכר אחריו העונשים אשר הענישו הא-ל יתברך עליו. ראשונה במיתת הילד ושנית בענין תמר ששכב אמנון עמה ויענה **גמול מה ששכב דוד עם בת שבע בחיי בעלה**, ושלישית בהריגת אמנון שהרגו אבשלום על אותה הבעילה האסורה, **גמול למיתת אוריה שהמיתו דוד בעבור אשתו**. ואחרי זה יספר ענין אבשלום עם דוד אשר נתחברו בו גם כן **גילוי עריות** ששכב עם נשי אביו לעיני כל ישראל כמו שייעד נתן הנביא, **ושפיכות דמים** במיתת אבשלום עצמו וחרפת דוד וגידופו בהיותו בורח מפני בנו אשר קם עליו. וזהו סמיכת הפרשיות וקשורם.

3) Midrash Tehillim 3

ה' מה רבו צרי. כתיב ואת הכבשה ישלם ארבעתים (ש"ב יב ו), אמר ר' יהודה בר חנינא אמר ליה הקב"ה לדוד אתה ניאפת אחת, שש עשרה ניאפות יבואו לך, אתה רצחת אחת, שש עשרה נרצחות יבואו לך, ארבעתים ארבעה על ארבעה. אמר ר' יהושע אמר דוד לפני הקב"ה ה' מה רבו צרי, אלו היה אחר נוטל מלכותי צרה גדולה היתה לי, אילו בני נוטל מלכות של אחר צרה גדולה היתה לי, עכשיו בני נוטל מלכותי ה' מה רבו צרי, אילו אחר עינה את נשיי היתה לי צרה גדולה, עכשיו שבני עינה את נשיי ה' מה רבו צרי, אילו אחר הורג את בני צרה גדולה היתה לי, עכשיו בני הורג את בני, ה' מה רבו צרי.

4) Abravanel II Samuel 16:12

(יב) אולי יראה השם בעוני, רצה לומר אולי ישגיח האל יתברך בעוני והחרפה אשר אני סובל ויהיה זה כפרת אשמותי, ולהיותי סובל זה בסבר פנים יפות ומודה על הרעה ישיב השם לי טובה תחת קללתו. הנה ספר שבדברים הקדושים האלה מנע דוד את אבישי ואת כל עבדיו מבוא בדמי שמעי בהיותו מצדיק עליו את הדין. (יג) ובמדרש תהלים (מזמור ב') אמרו וילך דוד ואנשיו בדרך, וכי באויר היה לכם לילך אלא שהלכו בדרך עצת דוד. ושמעי הולך בצלע ההר, שהזכיר מעשה הצלע שהוא בת שבע, הוא שדוד אומר (תהלים ל"ח י"ח) כי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד, והוא שאמר דוד לשלמה והוא קללני קללה נמרצת נוטריקון "נואף" מואבי "רוצח" צורר "תועבה". מאי והנך ברעתך? אמר ר' אבא בר כהנא אסקופין של בת שבע הולכת לפני דוד. הנה ביארו חכמינו ז"ל בזה המאמר ששמעי רמז לדוד עון בת שבע ואוריה החתי, וכל זה מורה על חסידותו ויושר שכלו של דוד שמשל ברוחו ושמר לפיו מחסום בעוד רשע לנגדו.

ימי עיון בתנ"ך תשע"ח

5) Midrash Tanhuma Ki Tisa 3

זש"ה רבים אומרים לנפשי וגו' (תהלים ג ג), זה דוד כשהגיע לידו אותו מעשה, אמרו מה אדם ששבה הכבשה והרג את הרועה והפיל את ישראל בחרב יש לו תשובה? אין ישועתה לו באלהים (תהלים ג' ג).

6) Abravanel I Kings 1

איך נעדר דוד כל כך מהחום הטבעי בהיותו בן שבעים שנה? ... היותר נכון אצלי הוא, שהתחברו בדוד סיבות מקררות ומחלישות גופו... על ענין אמנון ותמר ועל ענין אבשלום כי נגע עד נפש, שגם זה החליש לבבו ורוחו... ואם ענין בת שבע ואוריה ומה שחטא בזה שהתחרט ממנו ושב בתשובה שלימה והיה בוכה על עוונותיו ודואג עליהם הרבה כל היוםם וכל הלילה...

7) Abravanel I Kings 1

אחרי עם כל חולשתו קרוב למות התעורר אליו בכח גדול ואומץ רב כזה.... עם היותו כל כך חלש ונעדר הכח התעורר כאיש מלחמה לענין המלכת שלמה.

8) Moed Katan 16b

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מאי דכתיב נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הקם על - נאם דוד בן ישי, שהקים עולה של תשובה.

9) Midrash Tehillim (Buber) 40

אמר להם כבר הייתי הולך לבאר שחת והעלני, אמרתי לו אם כבר העליתני תן לי רוח הקודש, וכן הוא אומר השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני (תהלים נא יד), מלמד שנסתלקה ממנו רוח הקודש, אמר לו תחלה אני נותן לך רוחך, לכך נאמר שיר חדש. יראו רבים וייראו. כל הרוצה לעשות תשובה יסתכל בדוד.

10) Midrash Tehillim (Buber) 51

כך אמר דוד להקב"ה לך לבדך חטאתי, כשתהא אומר לפושעים, למה לא עשיתם תשובה, אם תקבלני כל הפושעים משלימין לך, ומסתכלין בי הכל, ואני העד העיד שאתה מקבל את השבים

11) Yoma 86b

אמר ריש לקיש: גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות שנאמר "שובה ישראל עד ה' אלהיך כי כשלת בעונך" (הושע יד:ב) הא עון מזיד הוא, וקא קרי ליה מכשול. איני? והאמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות שנאמר "ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם (חיה) יחיה" (יחזקאל לג:יט) לא קשיא! כאן מאהבה, כאן מיראה.

12) Rambam Hilkhhot Teshuva 7:6

גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה שנאמר שובה ישראל עד ה' אלהיך, ונאמר ולא שבתם עדי נאם ה', ונאמר אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב, כלומר אם תחזור בתשובה בי תדבק, התשובה מקרבת את הרחוקים, אמש היה זה שנאוי לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד.